

På väg in i en perfekt storm

Det finns många skäl att vara orolig.

År 2008 drabbades västvärlden av en finansiell kris. Dåliga lån – kreativt paketerade – skakade om banker och en av dem knuffades över konkursens brant. Sedan dess har regeringar ställt ut garantier och utfärdat nödlån samtidigt som riksbanker banat väg med minusräntor och väloljade sedelpressar. Något som inte kan fortgå i det oändliga ...

Under år 2016 har det ena temperaturrekordet efter det andra slagits och trots vackra ord i Paris saknas tydliga tecken på att världens ledare tar klimathotet på allvar. Geoengineering med mänskligt manipulerat klimat som sista utväg är lika tokigt och riskfullt som det låter ...

BNP-tillväxt har sedan länge varit indikatorn med stort "I". Något som politiker och nationalekonomer studerar med förstoringsglas. De får gråa hår om expansionen saktar in och gläds vid minsta tecken på att konsumtionen tar fart. Att det finns en annan sida av myntet med förbrukning av ändliga resurser och människor som utnyttjas i fabriker på andra sidan jordklotet talar de tyst om.

Dessvärre slutar inte uppräknningen med detta. Det finns tecken på att världshaven innehåller mer plastpartiklar än levande fisk, arter utrotas i en takt som kan mäta sig med massutdöendet då dinosaurierna dukade under, etcetera, etcetera. Kort sagt: det känns som vi är på väg in i den perfekta stormen.

Sjömän har i alla tider tvingats leva med stormar och de har genom århundradena utvecklat strategier att hantera dem. Hade man en skyddad hamn inom räckhåll var en utväg att söka nödhamn. Om man å andra sidan låg förtöjd i en hamn med dåliga vågbrytare kunde en erfaren kapten istället ge order om att kasta loss, ge sig ut på öppet vatten och rida ut stormen på behörigt avstånd från farliga klippor. Om ingen av dessa möjligheter stod till buds var en sista utväg att be till högre makter och hoppas att Gud skulle vara nådig och skona skepp och manskap.

Också i den storm som nalkas vår civilisation går det att ta lärdom av verkliga oväder och sjömännens sätt att hantera dem.

Om resursutarmning, miljöpåverkan och finansiell instabilitet tycks oundvikliga kan man, likt sjökaptanen som i storm styr mot en säker hamn, acceptera en turbulent omvärld och efter bästa förmåga lindra effekterna.

Att bygga resiliens, förmågan att klara kriser vars exakta förlopp är omöjliga att förutse, är en klok strategi. I den lilla skalan kan det handla om något så trivialt som att ha en vattendunk och lite konserver hemma. På nationell nivå om att värna ett lokalt jordbruk, bygga beredskapslager och ha betalsystem som är oberoende av internet.

Förmågan att hantera möjliga kriser eller kollapsar, kan självfallet kombineras med internationella klimatförhandlingar, hopp om tekniska genombrott, och tron på ett klokt och humant politiskt ledarskap.

Men, även om också de erfarna och duktiga sjömännen säkert bad till gud förefaller det riskabelt att ha som enda strategi att politikerna, tekniken och Gud kommer att rädda oss.

Stellan Tengroth